



GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

3

MAYIS 1940
CUMA

Numara : 240 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

İtalya'nın Selâni- ğe taarruzundan korkuluyor !

Birçok İtalyan motörlü kıtaları Yunan hududuna yığıldı Yunanistanda harp endişeleri arttı

İngiliz hükûmeti, İtalyan sularında bu-
lunan ticaret gemilerine derhal geri dönmele-
rini bildirdi. Mısırdaki müdafaa tedbirleri aza-
mî derecede sıklaştırıldı. Bir İngiliz gazete
muhabirinin aşağıda göreceğiniz telgrafı, Ak-
denizde müttefikler tarafından alınan askeri
tedbirlerin sebebinin daha açık anlatıyor.

Paris, 3 — Niyuz Kronikl muhabirinin ga-
zetesine yolladığı bir telgrafa göre, Yunanistan-
da harp endişeleri artmış bulunmaktadır. Buna

sebeb, birçok İtalyan motörlü kıtasının Arnavut-
luk yoluyla Yunan hududuna yığılmış olması-
dır. Arnavutlukta İtalyan kuvvetleri korkunç
bir şekilde arttırılmıştır.

Almanya Macaristan ve Romanyaya taar-
ruz ederken İtalyanın da Selâniğe bir darbe
vurmasından korkulmaktadır.

(Devamı 2 inci sayfada)



Selânik şehrinin limandan görünüşü

Norveç Ordusu mukavemet ediyor

Norveç Kralının mem-
leketini terkececeği
doğru değil

Almanların
Danimarkadaki
en mühim hava
üssü dün gece
sabaha kadar
bombalandı

İngiliz donan-
ması tebrik
edildi

Londra, 3 (Radyo, saat 18) —
Hava kuvvetlerimiz Almanyanın
Danimarka ve Norveçteki hava
üslerini tekrar ve muvaffakiyetle
bombardıman etmişlerdir. Hava
nezaretinin bugün öğleden sonra
neşrettiği bir tebliğde ezümle şun
ları bildirmektedir:

Danimarkada, Gutlandın şarkın
daki Rut hava üssünün bombardı-
manına dün akşam başlanmış ve
gece sabaha kadar devam etmiştir.
Burası, Almanların Norveç karşı
hareketlerinde kullandıkları mü-
him hava üslerinden biridir ve şim-
diye kadar tayyarelerimiz tarafın-
(Devamı 2 inci sayfada)

Romen Kralına suikast haberi tekzip ediliyor !

Romen propağanda nezareti, Kral Karol ile
Prens Polun da görüşmediklerini bildirdi



Romen Kralı Karol

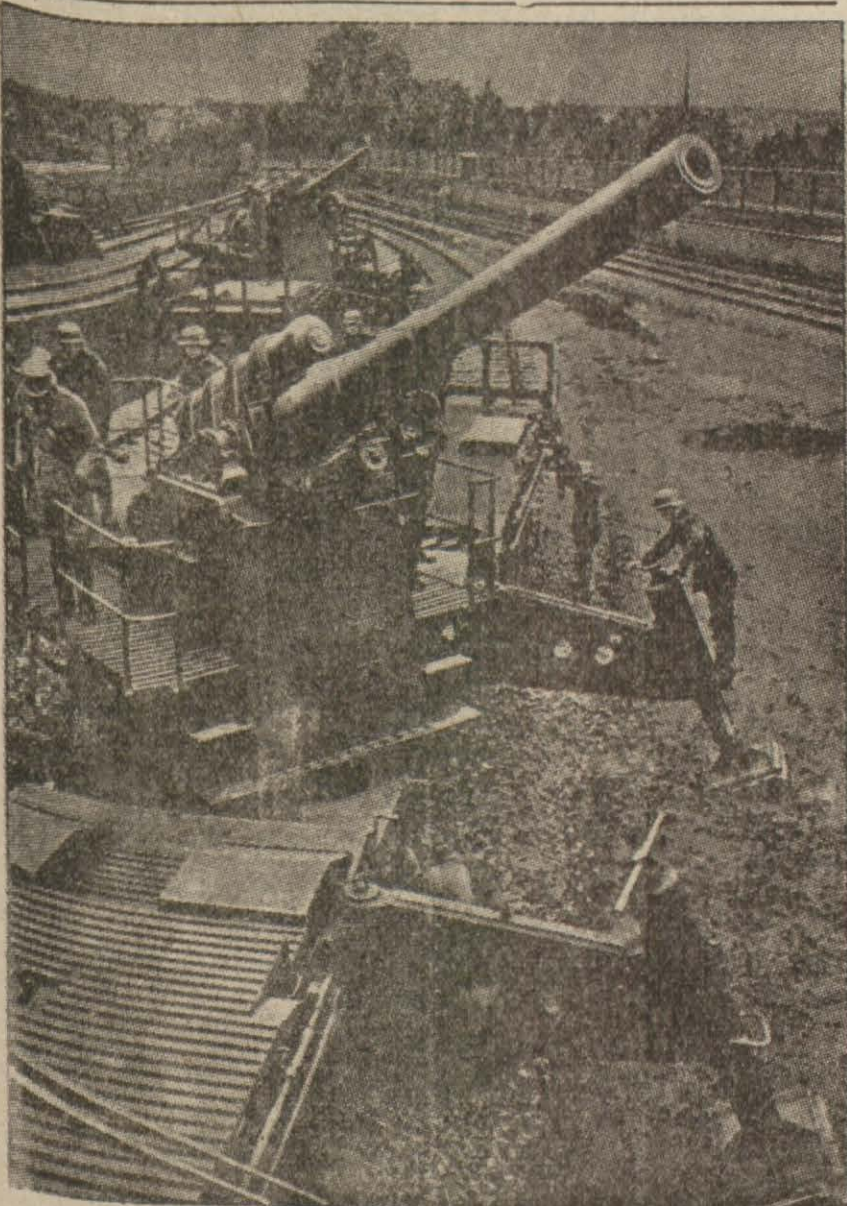
Bükreş, 3 (A.A.) — Propaganda nezareti, paskalya münasebeti-
le Kral Karol'un bir av partisine iştirak etmek üzere hareketini
müteakip meydana bir kompo çıktığına ve bazı tevkifat yapıldı-
ğına dair verilen haberi katiyetle tekzip etmektedir.

Bu uydurma haber, Bükreşte bir infial uyandırmıştır. Kral Ka-
rol'un bugünlerde prens Pol ile görüştiği de tekzip edilmekte-
dir. Altı aydanberi Romanyada örfi idare tatbik edildiği ve bu
müddet zarfında askeri kıtaların umumî binalar önünde nöbet
beklediği kaydedilmektedir. Son haftalar içinde siyasî esbaptan
dolayı yalnız bir kişi tevkif edilmiştir. O da risaleler dağıtmak-
ta olan bir komünisttir ki bu hâdise kimseye bir komplodan bah-
setmek salâhiyetini veremez.

Propaganda nezareti, polis ile beraber bu haberi uyduranları
meydana çıkarmak için tahkikata başlamıştır. Mücrimler hak-
kında şiddetli tedbirler ittihaz edilecektir.

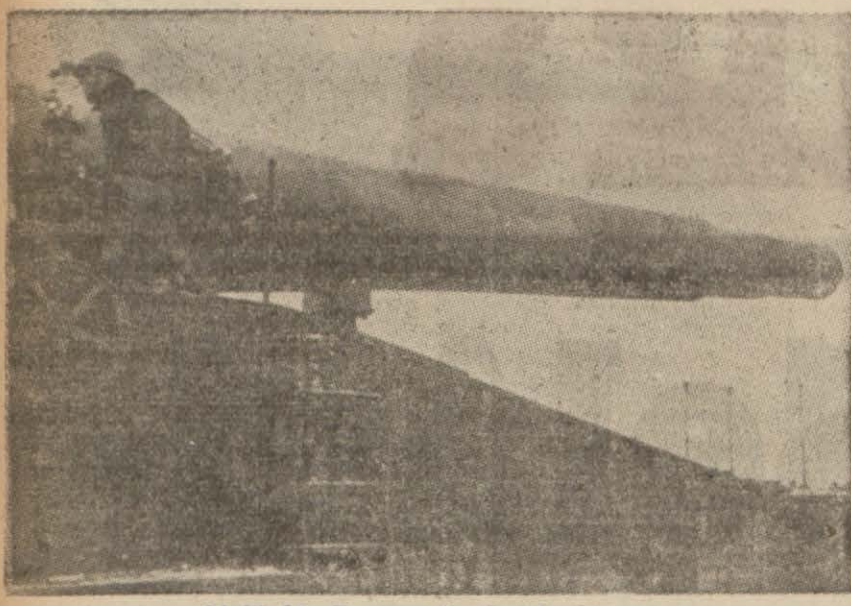
ROMEN HARİCIYE NAZIRININ BEYANATI

Roma, 3 (Radyo) — Romanya hariciye nazırı Gafenko bir
(Devamı 2 inci sayfada)



Almanların son sistem demiryolu toplarından biri

Zırhlı trenler ve
demiryolu topları
Ugo Maraldi'nin bu enteresan askeri
makalesi 2 inci sayfada



32 lik bir Fransız demiryolu topu

Askerî bakımdan;

Zırhlı trenler
ve demiryolu
toplariYazan: UGO MARALDI
Çeviren: MECDİ ENÖN

FELD MAREŞAL MOLTEKE 1885 da zırhlı trenlerin büyük faydalarını kabul ve tasdik etmiş bulunuyordu. Harbi umumide hem bütün ordular zırhlı trenlerden istifade etmişler ve bu sahada birçok inkısaflar kaydedilerek mühim miktarda demiryolu topları kullanılmaya başlamıştı.

Fransızların harbi umumide kullandıkları meşhur (52) santimetrelilik obüs topu (bugüne kadar inşa edilen en büyük toptur) bir demiryolu topuydu.

Bugün 38,1 santimetrelilik demiryolu topları 30 kilometreden fazla mesafelere çok isabetli endahlılar yapılabilmektedirler. Bu tip toplar tam yirmi sekiz tekerlekli ve ceman 212 tonluk bir ağırlık taşıyan vagonlar üzerine yerleştirilmiş bulunmaktadırlar. Umumiyyede atışlar demiryolu istikametinde yapılmakta fakat icabında 20 dereceye varan zaviyelerle de atışlara imkân bulunmaktadırlar. Her topun peşinde cephanesi ve mermi taşıyan iki vagon bulunması icap etmektedir.

Bütün demiryollarında iş görebilen ve icabında muvakkat ve ilâve hatlara nakledilebilen bu toplar sevkulceyi büyük bir ehemmiyeti haiz bulunmaktadırlar. Çünkü bu sayede gayet seri bir surette büyük cıptaki topların nakil temini edilmektedir. Demiryolu bulunmayan noktalarda ve adli yollar da benzin ve elektrikle işliyen ve ağır cıptaki topları taşıyan kara trenlerinden de istifade edilebilmektedir.

Bu nevi trenlerin motorleri, kafilenin başında bulunan ve benzinle işliyerek elektrik husule getiren jeneratörlerden elektrikli olarak çalışmaktadırlar.

Fakat jeneratör ve topu aynı vagon üstünde bulunan trenlerde mevcuttur. Bunlar da ötekiler gibi yumuşak arazide de yürüyebilmekte ve hattâ su seviyesi matruhlarına kadar yükselmeyen akar suları da geçmektedirler. Bu trenlerin tekerlekleri gimendifer tekerlekleridir. Bu surette icabında memleket demiryolu şebekelerinde de yürütmesi kabil olabilmektedir. Bu vagonların ağırlığı takriben 40 tonu bulmaktadır. **SAATTE 130 KILOMETRE SÜRAT**

Bugün ilim, fen ve sanayide kaydedilen terakidiler sayesinde birçok yeni tip zırhlı trenler vücuda getirilmiş bulunmaktadırlar. Bu trenlerde en evvel nazar itibara alınacak unsur sürattir. Ani ve seri bir müdahale imkânı temin edilebilmek için bu trenlerin çok süratli olmaları icap etmektedir. Bu yüksek süratli temin edilebilmek için de trenlerin mümkün olduğu kadar hafif olmaları gerektir.

Son harplerde Alman ve Lehliiler müttekabilen zırhlı trenler bombardıman etdiklerini resmen tebliğ etmişlerdi. Bunların nasıl tebliğ edilmiş oldukları hakkında katı malumatımız olamamakla beraber harpten evvel resmî organların nazari ekleri gazetelerden edindiğimiz malumata nazaran bu hususta bir kanaat hasıl etmemiz kabilidir.

Leh mühendisi Grisişk Groniovski'nin harbe takaddüm eden zamanlarda ortaya attığı proje bütün Avrupanın siyasi gazetesine ve mecmualarının nazari dikkatini çekmişti. Bu tip trenlerin en mühim vasfı düz yolda saatte 120-130 kilometreye ve meyilli arazide 60-70 kilometreye varan süratleri bulunmasıdır.

Bu trenler ya elektrikle veya hut beher ton siklet başına 4 beygir kuvvetinde dizel motorlerle

hareket etmektedir. 5 vagon dan mürekkep olan kafilenin iki vagonu tehzat ve yük aksamı, diğer üç vagon ise silah ve askerleri taşımaktadır. Küçük hedef teşkil etmek için vagonlar çok alçak bulunmakta ve boyları 30 metre ve ağırlıkları da 2 öşer tonu geçmektedir.

Ağırlığı asgariye indirmek için yalnız en hayati kısımları zırhlı ve diğer aksamı sert aliminyumdan yapılmış bulunmaktadırlar.

Vagonlar, ancak bir tek kişinin geçebileceği genişlikte zırhlı geçitlerle birbirlerine merbut birçok kompartmanlardan mürekkeptir. Bu suretle bir kompartmanda in-filâk edecek bir mermi diğer kompartmanlara sirayet etmemesi temin edilmiş bulunmaktadırlar.

Uzun menzilli ve orta cıptaki toplar müteharrik zırh kuleleri üzerine mevzu olup her tarafa atış yapabilirler. Diğer kuleler mitral-özeçilleri ve diğer piyade efradını barındırırlar. Trende takriben yüz kişi bulunur. Bunların arasında radyo ve demiryolları istasyonları ile mütemadi irtibat halinde bulunan telsizciler vardır.

Bütün trenin uzunluğu 150 metre ve mecmu ağırlığı 100 tondur. Bugün bu zırhlı trenlere, demiryollarından çıkıp adli şoselerde de yürümek imkânını vermeğe çalışıyorlar. Bunun için de mümkün olduğu kadar hafif vagonlar yapmak icap ediyor. Bu nevi zırhlı trenler, de sarsıntıyı azaltmak ve süratı arttırmak için delinmez ve sert lastikler de kullanılabileceği ve bu suretle şose ve diğer yollarda da gitmek imkânı temin edileceği ümit edilmektedir. Geçen seneki manevralarda İtalyan ordusunda da delinmez lastikli bir zırhlı otomobil nümunesi gösterilmiş olduğunu söyleyerek bu faraziyelerimizin hakikat olabileceğini de belirtmiş olunuz.

Demir tekerlekler üzerine geçilebilecek lastikler, demiryollarının düşman tarafından bozulması halinde, zırhlı trenleri kullanılmaz ve atıl bir hale gelmekten kurtarabilir. Trenlerin büyük sürati bomba ve mermilere kolay kolay hedef teşkil etmesine mâni olabileceği de demiryollarının bozulması büyük bir tehlike ve trenin hareketini felce uğratacak bir sebep olabilir. Fakat bugün henüz tatbiki sahasına girmemiş bulunan lastik tekerlek hususunu bir tarafa bırakarak zırhlı trenlerin tayyare dafii toplarıla müteahhez oldukları gibi sun'is cihazlarla tehzat edilmiş bulunduklarını söyleyebiliriz. Bu mühim iki silah zırhlı trenlerin tayyare hücumundan korunmalarına yardım etmektedir.

Umumi Harpte zırhlı trenlerin bilhassa sahil müdafaasında büyük faydaları görülmüştür. Bu trenlerin çok olmasına da ihtiyac yoktur. Gerek seri yer değiştirmelerini icap ettiren harplerde, gerek sahil müdafaasında süratle yer değiştirmeleri hem iktisadi bakımdan, hem tabiiyi bakımdan ehemmiyetlidir. Çünkü bu suretle birçok taret bataryalarına her icap eden yere yetismeye hazır ve vazifesi ni bitirdikten sonra düşmanın tuzağına veya mukabil ateşine hedef olmadan süratle yer değiştir-mek imkânını haiz bulunan birkaç tane gayet seri ve müteharrik bataryaya sahip olmak kâfi gelebilir.

Bir şayia
İngilterede kabine
değişikliğinden
bahsolunuyor

Roma, 3 (Radyo) — Çemberlayn'ın dünkü nutku Londra siyasi mahafilinde büyük bir akış uyandırmıştır. Bu arada, muhtemel bir kabine değişikliğinden bile bahsolunmaktadır.

Yugoslavya
En büyük vapurunu
Fransaya sattı

Belgrad, 3 (Hususi) — Zagrepte çıkan "Yutani List" gazetesinin bildirdiğine göre, bir Yugoslav şirketine ait ve Yugoslavyanın en lüks ve en büyük vapuru olan "Kralige Maria" (10.382 ton) Fransaya satılmış ve Fransaya gitmek üzere Split limanından ayrılmıştır. Bir müddet evvel Yugoslavyanın "Olga" vapuru da bir Portekiz şirketine satılmıştır.

Norveç ordusu
mukavemet ediyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)
dan ilk defa bombardıman edilmiş tir.

Bombardıman edilen diğer üç Norveçteki Stravenger üssüdür. Burası iki defa bombardıman edilmiş ve tayyarelerimizin son bombardımanları yarım saat sürmüştür. Hava meydanında iki mühim isabet-kaydedilmiş ve meydana şimal garbinde mühim tahribat husule gelmiştir.

Bombardımanlara iştirak eden tayyarelerimizin hepsi geri dönmüşler ve bombardıman esnasında hiçbir Alman tayyaresi kendilerine karşı çıkmamıştır.

İNGİLİZ DONANMASI TEBRIK
EDİLDİ

Londra, 3 (Radyo, saat 18) — Amirallik tarafından bugün öğleden sonra nesredilen bir tebliğle, donanmamızın Norveç harekâtındaki faal rolleri iftiharla kaydolunmakta ve deniz kuvvetlerimiz, geçen bir hafta zarfındaki faaliyetlerinden dolayı tebrik edilmektedir.

NORVEÇ KRALI MEMLEKETİ
TERKETMİŞ DEĞİLDİR

Londra, 3 (Radyo, saat 18) —

HITLERİN
Oda
hizmetci
kadını idim

Hatıralarını yazan:
Pauline Kohler



Hatıralardan bir kaç satır

Beni evvelâ polis karakoluna götürdüler. Durada bir saat bekledim. Sonra büyük bir odaya aldılar. Orada siyah bir masada soğuk yüzü bir adam oturuyordu. Bu, Almanyada herkesin en çok korktuğu adam: Gestapo şefi Himlerdi.

Yarın
HABER'de

Amerika Harbiye
Nazırının beyanati

"Bize otorite ile konuşmak imkânını verecek kuvvetli bir askerî teşkilâtımız olmalıdır."

Vaşington, 3 (A. A.) — Harbiye nazırı Vuding, beyanatta bulunarak demıştır ki:

"— Amerikanın her türlü tecavüz emellerine karşı koyacak müdafa tesisatlarına malik bulunması lazımdır. Bize otorite ile konuşmak imkânını verecek kuvvetli bir askerî teşkilâtımız olmalıdır. Haritaları değiştirenlerin ve parçalıyanların bizim garb âlemimize faaliyetlerini teşmil etmelerine müsaade edilmeyecektir."

Woodring, son dört hafta zarfında dünyanın Danimarkanın ve Norveçin istilasına şahid olduğunu kaydetmiştir. Yedi ay evvel Danimarkanın Almanyaya ile imza ettiği ademi tecavüz paktının kıymeti nedir?

Nazır Amerikanın hakikî ve fiilî bir orduya

malik bulunması lüzumunda ısrar etmiştir.

Vaşington, 3 (A. A.) — Amerikan ticaret odası, bütün Amerikan partileri azasının istifade ettiği bir içima esnasında 24 maddelik bir program kabul ederek bilhassa Amerikan silâhlarının artırılmasını ve millet bir tehlike karşısında kalmadıkça Amerikayı harpten uzak bulundurmak hususundaki azmini teyit etmesini kongreden istemeğe karar vermiştir.

İçtima esnasında eski bütçe direktörü Levis Douglas, infirat siyasetini tenkit etmiştir. Mumaileyh Amerikanın harbin neicesi ile yakından alakadar olduğunu ve Fransa ile İngiltere mağlûp oldukları takdirde bir sulh dünyası kurmanın imkânsız olacağını söylemiştir.

Romanya Kralına
suikast haberi
tekzip ediliyor!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İtalyan gazetesine beyanata bulunarak, ezcümle şöyle demıştır:

"— Romanya ve Balkan memleketleri, İtalyanın Balkanlara ve Tuna memleketlerine karşı olan siyasetini memnuniyetle takip etmektedirler. Zira, İtalyanın, Tuna ve Balkanlarda sulhu muhafazadan başka bir şey düşünmediğini biliyoruz.

Diğer araftan, Tunadaki Demirkapı meselesinde ihtilâfı Macaristanın çıkarmış olduğunu da işaret etmek lazımdır."

İtalyanın Selâniğe taar-
ruzundan korkuluyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Hatırlardadır ki, bundan bir müddet evvel İtalyan gazeteleri Selâniğe askerî ihracı teşebbüsünün İtalyayı harbe sokacağı yolunda neşriyat yapmışlardı. Gazeteler Selâniğin İtalya için fevkalâde ehemmiyeti haiz askerî bir nokta olduğunu ileri sürerek müttefikler tarafından bu Yunan şehrinin işgaline göz yumulamayacağını yazmışlardı. Şimdi, o zamanlı neşriyatın hazırlanan bir istilâ plânına zemin hazırlanmak maksadına matuf olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre, Yunan hükûmeti on sınıf ihtiyatı silâh altına çağırmıştır.

Atina, 3 (A. A.) — Estia gazetesinin salâhiyettar mahafilden istihbar ettiğine göre 10 sınıf ihtiyat zabitanın silâh altına çağırılması, beynelmilel vaziyetle alâkadar değildir. Sadece bazı ihtiyat zabiti sınıfları kısa bir müddet için talime davet edilmiş bulunmaktadır.

Maltada ışık söndürme mecburiveti

Londra, 3 (Radyo, saat 18) — Bir İngiliz-Fransız filosu bugün İskenderiye'ye vasil olmuştur. Çemberlaynın dünkü nutkunda, Yakın Şark sahillerine hareket etmiş olduğunu bildirdiği deniz kuvvetlerimizdir ve İngilterenin Akdenizde aldığı tedbirler cümlesindendir.

Diğer taraftan, Akdenizde alınan en son tedbir, Malta hakkında verilen bir karardır. Bu karara göre, Maltada, güneş battıktan sonra sabaha kadar her tarafta ışıkların söndürülmesi mecburiveti konulmuştur.

Ankara Caddesinin en işlek yerinde
Kiralık dükkân
Vakit Matbaası idaresine müracaat



No. 98

Yazan: Orhan Rahmi Gökçe

Doğan bağırdı:
— Kararını ver delikanlı?
— Viryoni, bir sözler izzeti nefsi ne ağır gelmiş gibi hiddetlenerek cevap verdi:
— Sana cevap vermeğe tenezzül edecek değilim..
— Ya, öyle mi; tetik dur öyleyse!

Kılıçlar gene çarpışmağa başladı. Doğan, sert ve yandan bir hamle yaptı. Viryoni şaşırır gibi oldu ve koluna bir kılıcı saplandı. Derin bir inilti çıktı. Tam bu sırada ikinci bir darbe, kılıcını tutan sağ elinin tam bileğine yapıldı.
— Bu da ikincisi maskara e-fendi.

Viryoni kılıcını düşürürmüştü. Doğan:

— Prenses diye bağırdı a-damlarını yolla, şu herifin yaralarını sarsınlar.

Viryoni büyük bir ızdırap için, de olduğu halde yere yığılmıştı. Doğan, bunu söyler söylemez, ilk defa geldiği istikamete doğru koştu ve bir merdiven başına gelir gelmez seslendi:

— Mehlikal!..

Cevap alamadı..

— Mehlikal!.. Sevgilim!

Gene cevap yoktu. Hayret, a-sabiyet ve heyecanla merdivenleri dörder heyecanla merdivenleri dörder oldu. Ve ara katta odanın kapısına bir tek me vurarak içeriye girdi. Burada kimse yoktu. Doğan'ın gözleri evinden fırlamıştı. Şaşırır gibi oldu. Sonra aynı hızla ikinci kat merdivenlerine atıldı. Gene onun adını çağırıyordu:

— Mehlikal!.. Mehlikal!..

Korktuğu yegâne şey, başına gelmiş, yani Mehlikal kaçırılmış olacaktı. Pencerelelerinden birine doğru atıldı ve denize baktı:

Ta ileride, bir gondol süratle uzaklaşıp gidiyordu. Ve bunun içinde iki siyahı erkek bir bezayalı hayalet vardı.

— Mehlikal!.. Mehlikal!..

Diye son kuvvetle bağırdı. Beyaz hayalet kıldılar. ayağa kalkar gibi oldu.

— Eyvah dedi kendisi. Kaçtırdılar onu... Lânet olsun, lânet olsun...

Ve suursuz bir vaziyetle merdivenlerden indi, onun feryadını işini duymuştu. Koşarak geliyordu:

— Doğan, ne oldu?

— Ne mi oldu; yok?

Prenses bembeyaz kesildi:

— Mehlikal mı yok!.. Nasıl olur?

— Nasıl olacak, biz burada çarpışırız, iki haydut o kısıma girerek onu kaçtırdılar. Sana bir şey söyleyeyim mi?

— Evet!..

— Bu akşam, Venediği yakmağa hazırım..

Ve bunu söyliyerek, yaralı Viryoninin bulunduğu yere koştu. Viryoninin yaralarını yeni sarmışlardı. Diğer Yunanlılara:

— Siz çekiliniz!

Dedi ve sonra Viryoniye döndü:

— Zabit efendi!.. Söyliyeceklerime iyi dikkat ediniz:

Ben, sizin zannettiğiniz gibi en küçük şakaya gelebilecek bir insan değilim. Bu akşamki küstahlığınızın cezasını umduğunuzdan çok fazla olarak vermek kudretindeyim. Hattâ, size şunu söyleyeyim ki, şu karşıda gördüğünüz engini üçyüz parça gemi ile doldurur, bütün Venediği, sizin eski Sezarınız Romayı nasıl yakmışsa, öyle yakarm ve taş üstünde taş bırakmam. Söylediklerimin ciddiyetinden emin olunuz. Sizin gözlerinizle gördüğünüz ki, Gene saray asilzadeleri gibi ecek ve kaba bir mahlûk da değilim. Size nezaketle buradan uzaklaşmakla görevimi tavsiye ettim. Dinlemediğinizim. Fakat buna rağmen sizi öldürmedim. Ancak yaralamakla iktifa ettim. Çünkü verilen bir emri yerine getiriyordunuz. İyi ki, sizi öldürmemişim. Çünkü size tevdi edilecek bir vazifem var.

Zevcem Mehlikayı, efradınız kaçırdı.

Viryoni:

— Mehlikal mı?

Diye sordu.

— Evet, Mehlikal!.. Sizin eski Prenses Kiyaral! O şimdi, bir Türk Müslümanın karışdır ve bir Türk, zevcesine el uzatanları kolay kolay affetmez. Dukaya söyleyebilirsiniz ki:

Mechul Korsan, zevcesinin iadesini istiyor. Aksi takdirde, on muhasara hattı teğkil etse ve hattâ bulunduğu yerden bir adım bile atmasa, onu sarayının içinde öldürüp kafasını keseceğim. E-vet, kafasını keseceğim ve bu kanlı keleşeyi, Venedik sokaklarında köpeklerle sürüteceğim, içap ederse, Venediği yakacağım ve bu hâdise, bir Türk dersî olarak bütün Avrupalıların kafasını tutuşturacaktır. Haydi bakalım delikanlı, bunları harfiyen efendim Dukaya söyle!

Doğan bunu müteakip sert adımlarla salona doğru yürüdü ve bir kapıyı açıp kayboldu. Viryoni de kendini toplayarak bir an evvel kurtulmak endişesiyle cümle kapısına doğru yürüdü. Tam bu sırada karanlıkta bir el, kendisini tuttu:

— Gel Viryoni, gel!.. Bir de beni dinleyecekisin..

Viryoni titredi. Fakat başını çevirince Prenses İriniyi gördü.

— Şu odaya girelim Viryoni, sana bir mektup vereceğim, onu Dukaya götüreceksin.

— Emredersiniz Prenses!.. Fakat ben sizi tevkif etmekle muvazzafım.

— Bu emelden vazgeç Viryoni. Çünkü buradan sağ çıkmazsın. Prenses derhal masaya oturup bir mektup yazdı ve Viryoniye verdi.

— Haydi selâmetle!

Ve cevap beklemeyen o da salonda kayboldu.

(Devamı var)

Norveç Kralı memleketinden ayrılıyor

Andalsnesdeki müttefik kıtalar Başka cepheye sevk için Vapurlara bindirildi

Londra, 3 — Norveçteki askeri vaziyet dündenberi daha vahim bir manzara arz etmeğe başlamıştır. Müttefik kuvvetler tabiiye planlarını değiştirdikten sonra Trondheim mntakasından geri çekilmişler; buna mukabil buradaki kuvvetlerini tamamen şimali Norveç almışlardır. Bu suretle şimali Norveçteki demir madenleri sahası daha kolaylıkla ve sıkı bir şekilde muhafaza olunacaktır. Diğer taraftan Amerika radyosunun verdiği bir habere göre Kral Hakon İngiltereye gelmek üzere vapura binmiştir. Veliâht Norveç bulunmaktadır. Berlin, 2 (A.A.) — D. N. B. Ajansı bildiriyor:

Ordu başkumandanlığı tebliğ ediyor:

İngiliz filosuna mensup, tayyare nakliye gemilerinin de dahil bulunduğu, oldukça kuvvetli bir grup mayısın birinci günü, Norveçin garp sahiline yaklaşmıştır. Bu haber alınır alınmaz, Alman harp tayyarelerinden mükemmel bir filotilla, Norveçteki üssünden hareket etmiştir.

Düşman avcı tayyarelerinin çok falı müdafaası ve bütün harp gemilerinin te'sis edilen ateşine rağmen, Almanlar vazifelerini yapmışlar ve düşmanın iki avcı tayyaresini düşürmüşlerdir. Orta çapta bir bomba, bir tayyare nakliye gemisinin baş tarafına or talama isabet etmiştir. Gemiden alevler ve dumanlar yükselmiştir. Diğer bir tayyare nakliye gemisine de muvaffakiyetli bomba isabetleri olmuştur. Maamafih bu taarruzun tesiri sis yüzünden görülmemiştir. Bundan başka, bir torpido muhribinin pupasına orta çapta bir bomba isabet etmiş ve derhal durmaya mecbur olmuş tur.

Düşman gemi kafilesi dağıtılmıştır. Harp gemilerinden ekserisi müsademedi sonra bütün süratlerle garbe doğru uzaklaşmışlardır.

Bir Alman tayyaresi üssüne dönmemiştir.

BİR NORVEÇ GENERALİ TESLİM OLMAK İSTEMİŞ

Berlin, 2 (A.A.) — 1 Mayıs gecesi, Mören ve Romsdedeki Norveç kuvvetlerinin kumandanı general Haug, teslim olmak istediğini bildirmiş ve kıtalarına muhasamatı kesmek emrini vermiştir. General Haugdan kayıtsız ve şartsız teslim olması istenmiştir.

Oslo'dan şimali Garbi istikametine ilerleyen Alman kuvvetleri yeniden arazi kazanmışlar ve Sogne Fjorduna varmışlardır.

Valdres mntakasından evvelce teslim olduğu bildirilen dördüncü Norveç fırkasından Alman esirlerinin miktarı 300 subay ve 3200 erdir. 290 at, 3 dağ topu ve 58 makinalı tüfek ganaim alınmıştır.

Londra, 2 (A.A.) — İngiliz harbiye nezaretinin tebliği:

Bir kaç gündenberi Trondheim'in cenubunda harekâtta bulunan müttefik kuvvetleri, birçok düşman hücumlarını geri püskürttüktan sonra, düşman kuvvetlerinin gittikçe daha fazlalaşan adedi sebebiyle geri çekilmişlerdir.

Müttefik kıtaları, Andalsnesde ve Andalsnes civarındaki diğer limanlarda tekrar gemilere ırkâp edilmişlerdir.

Narvik mntakasından hareket devam etmektedir. Müfrezeleriimiz düşmanla temasa gelmiştir. Namsos'da kayda değer yeni birşey yoktur.

İngilterenin Şarkî Akdeniz filosu İskenderiyeye gitti

Mısır Hükûmeti, Mısır'daki İngiliz kuvvetleri Başkumandanile birlikte alınması icabeden müdafaâ tedbirlerini kararlaştırdılar

Cenova, 3 (A. A.) — Cenovada bulunan İngiliz vapurlarına derhal mensub oldukları limanlara dönmeleri için Londra'dan emir gelmiştir.

Diğer taraftan Vangamr adındaki Holanda torpido muhribine üs-silharekesine avdet etmesi emri verilmiştir.

Londra, 3 — Çemberiayın A-vam kamarasında beyanatını müteakip anlaşıldığı üzere harp kruvazörlerinden ve de z tayyarelerinden mükemmel bir İngiliz filosu Akdenizin şark havzasında İskenderiyeye doğru yol almaktadır. Bu suretle bir müddettenberi Şimal denizinde mevcut ihtivaatları bu havaya almaları bütün gözler Akdenize çevrilmiştir. Bu hareketin manası her ne kadar gizli tutulmamaktaysa da İtalya'nın son haftalar zarfında aldığı vaziyet ve bilhassa harb saldırısı olan Alfirin bir elçiliğine olan Akdenizde bazı hâdiselerin vukuunu ihtimal dahilinde göstermektedir.

MİSİR HARİCİYE NEZARETİNDEKİ MÜHİM İCTİMA

Kahire, 3 (A. A.) — Dün hariciye nezaretinde Başvekil Ali Mahir paşanın riyaseti altında bir içtima akdetmiş ve bu içtimada Mısır'daki İngiliz kuvvetleri başkumandanı Sir Mile Lampton ile Mısır millî müdafaâ nazırı ve Mısır hükûmeti erkânından bir zat hazır bulunmuştur.

Millî müdafaâ nazırı, bu konferansta memleketin emniyetini zâman altına almak için ittihazı lâzım olan tedbirlerin müzakere edilmesi hakkında beyan etmiştir.

Konferans nihayete erdikten sonra Başvekil, dahiliye nezareti erkânını kabul ederek kendileri ile ecebillerin nezaret altında bulundurulmaları temine matuf tedbirler hakkında görüşmüştür.

Hükûmet bir Mısır fırkasının Kahirede bulunmasına karar vermiştir.

Diğer taraftan Başvekil'in İtalyan sefirini kont Fazlınıyî kabul etmiş olduğu haber alınmıştır.

İtalyan sefiri, gazetecilere beyanatta bulunarak yakında herhan bir buhran çıkacağı hakkında hükûmetinden bir güna malûmat almamış olduğunu ve şimdiki vaziyet karşısında nakbin bulunduğunu söylemiştir.

Millî müdafaâ nazırı toplantı hakkında demiştir ki:

"Bu içtima, pek yakın bir tehlike yüzünden akdedilmiştir. Fakat memleketin emniyeti için icab eden tedbirleri aldık."

Ayrıca Kahirdeki İtalyan sefirini hariciye nezaretine davet edilmiş ve kendisi ile konuşulmuştur. Sefir mülâkattan sonra gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

"Hükûmetimden bir buhranın arefesinde bulunduğunu zannet-tirecek hiçbir işar almadım. Hâdiselerin inkışafı nihâyetle karlanabileceğinden eminim."

Mısır başvekil de gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

rol sahasında yaptığımız tetkiklerden sonra yeniden on kuyu daha açılmasına karar verilmiştir. Açılan kuyulardan petrolün çıkarması için son derece şimdilik durdurulmuştur. Her kuyudan günde 30 ton hesabile on kuyudan günde 300 ton petrol alımla mümkündür. Yeni sondaj yerleriyle müteahsis, usta ve işçiler için yapılacak binaların mevkiileri tesbit edilmiştir.

Diğer taraftan Irak ve İran hududuna doğru uzatılmakta olan tren hattının süratle Bağdirden başlamak üzere Irak ve İran hududuna uzatılması için icab eden tedbirlerin alınması devlet demiryolları umumî müdürlüğüne bildirilmiştir.

"Bütün emniyet tedbirleri alınmış. Vaziyet bazı tehlikeler vardır. Fakat bunlar endişe ver değildir."

TUNA VE AKDENİZ SÜLHÜ BİRİBİRİNE BAĞLIDIR

Madrid, 2 (A.A.) — Gafenko, İspanyol ajansı muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

Tuna sulhü ile Akdeniz sulhü sıkı surette birbirine bağlıdır. Cenup Avrupa milletleri, birbirinden ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar, bugün aynı mukadderata sahiptirler ve hep-sinin arzusu nizam ve hürriyettir.

İTALYA TEMİNAT VERİYOR

Roma, 3 — Amerikanın Roma sefirini Filipin evvelki gün Musolini ile yaptığı mülâkattan sonra kont Ciano ile de görüşmüştür. Bu görüşmeyi Fransız elçisi Ponsen'in Amerika sefirini ile yaptığı bir konuşma takip etmiş, müteakiben diğer memleketler maslahatgizarları da haricile konuşmuşlardır. Amerika sefirine muhafazaları ve temaslara ait hiçbir haber mevcut olmadığı söyleniyorsa da İtalyanın umumî siyaseti hakkında noktina-zarlar teati edildiği muhakkaktır. Haber verildiğine göre, Musolini Birleşik Amerika elçisine İtalyanın şimdilik gayrimuhariblik vaziyetini değiştirmek niyetinde bulunmadığına dair teminat vermiştir.

Maamafih, askeri ve siyasi mahafil, İtalyan siyaseti hakkında tahmin yürütülmeyeceğini ve bu siyasetin âni surette değişebileceğini söylemektedirler.

Ayrıca Romadaki Amerika elçiliği mahafil, Filipin ziyareti ile Akdenizdeki İngiliz tedbirleri arasında bir münasebet bulunmadığını söylemektedirler.

Nevyork Taymis gazetesi, Vashingtonla Roma arasında, münasebatın düzeltilmesi hakkında diplomatik bir noktinazar teatisi yapıldığını söylemektedir.

Bu gazeteğe göre, bazı diplomatik mahafil, yeni bir ticaret anlaşması akdedilebileceği zannındadırlar.

Bu mahafil, böyle bir anlaşma akdinden evvel, İtalya Habeşistan hakimiyetinin tasdikını istediği tak-dirdir Birleşik Amerikanın bu talebi reddetmeyeceğini tahmin ediyorlar.

Diplomatik mahafilde sefirin İtalyanın gayrimuhariblik vaziyetinde hiçbir değişiklik vukubulmıyacağına dair Musolini tarafından verilen teminatı Ruzvelte bildirdiği söylenmektedir.

Aynı mahfellerde, Amerika hükûmetinin Akdenizdeki kararsız vaziyetin ıslahı arzu ettiğini dair 1 mayısda Amerika sefirini Filipin tarafından Musoliniye yapılan beyanat üzerine bu teminatın verildiği tasrih edilmiştir.

Bu mahfellerde ilâve edildiğine göre, Philips, Musoliniye Akdenizdeki kararsız vaziyet devam ettiği takdirde Amerika hükûmetinin bazı emniyet tedbirleri alarak Amerikan vapurlarının Akdenize geçmelerini menedeceğini ve bu tedbirin de esasen Akdenizi kendi ticaret emsallerine kapayan İngilterenin bu kararı dolayısıyla mevlazırlar olan İtalyan deniz hatları için ciddi bir darbe teşkil edeceğini bildirmiştir.

Siyasi mahfellerde Ruzvelt'e bildirilen talimat ile Philips'e verilen teminatı yaklaşılmakta ve Akdenizdeki gerginlik biraz zail olmuştusa da bu vaziyetin Vasing-ton tarafından büyük bir âlaka ile takip edilmekte olduğu neticesine varılmaktadır.

KADAR GELEN Haberler

İtalyan sularındaki İngiliz vapurları geri çağırıldı

HADİSELER

Dahilce:

* İspanyanın yeni Ankara elçisi Don Pedro dö Prut bu sabah Romanya vapur ile Küstenceden memleketimize gelmiştir.

* Cumhuriyet Halk Partisi, Halkevlerinin musiki çalışmalarına yeni bir hız vermeğe kararlaştırmıştır. Örne ve ses faaliyetine esaslı bir surette başlamak için bir "ses ve koro pepertuvarı" meydana getirmek lâzım olduğuna göre cumhuriyet halk partisi, kompozitörlerin bu neviden eserlerini, teşkil etmiş olduğu jüride tetkik ettirerek muvafık olanları, telif hakkını verecek olacaktır.

* Tahtkalede Balkapanı caddesindeki dükkanın kirasını 20 liradan 27 liraya çıkarmak suretiyle millî koruma kanununa muhalif hareketinden dolayı mahkemeye verilen Bulgar tebaasından Dragomir Komandaref dın asilve dördüncü ceza mahkemesinde bir senelik kira tutarı olan 240 lira para cezası ödemeye mahkûm edilmiştir. Cezaının tecil edilmemesi de karar altına alınmıştır.

* Diyarbakır'dan İran ve Irak hududlarına girecek olan demiryolunun daha münbit ve iktisadî sahalarından geçirilmesi kararlaştırılmış. Buna altı lâhiha meclis kararları ile rinden geçerek ruznameye alınmıştır. * Üniversitede birçok talebinin palto ve eyyasını çalan Hataylı Hüsnü'nün dün ikinci sulh ceza mahkemesinde muhakemesine başlanmış ve 20 üniversite talebesi davacı ve şahit olarak dinlenmiştir. Maznuu yalnız üç palto çaldığını itiraf etmiş, diğerlerinin faili kendisi olmadığını söylemiştir. Muhakeme dosyasının tetkiki için başka güne kalmıştır.

* Romanyadan kereste taşıyan Şirketihayriyenin Erol şilebi son seferinde Zonguldak uğradığı vakit gümüşlü muhafaza teşkilâtı tarafından muayene edilmiş ve şilebin içinde sureti mahnusada hazırlanan bölmeler altında yüzlerce çift ipekli kadın çorabı, ipekli Romen blúzları, kumaşlar ve sair karak esya meydana çıkarılmıştır.

* Maarif Vekâletli 23, orta mekteplerde tedrisatın 23 mayısta kesilmesine, 2. mayısta lise bitirme ve 25 mayısta ortaokul devlet eleme im-tihanlarının yapılmasına karar vermiştir. Muallim mekteplerinin imtihanları 7 haziranda başlayacak, 30 haziranda mektepler kapanacaktır.

Kral Karol ve Göring mülâkatı

Bükres, (Hususi) — Romen Kralı Majeste Karol ile Alman Mareşali Göring arasında bir mülâkata her an intizar edilmektedir. Bu mülakat Almanya ile Balkanlar arasında öteden beri, mevcut birtakım anlaşamamazlıkların ıslahı bakımından ehemmiyetli telâkki olunmaktadır. Diğer taraftan yine Majeste Karol ile Yugoslav Kral Naibi Prens Polin yakını bir zamanda buluşmaları da ihtimal dahilinde görülmektedir.

DAHİLDE

Petrol sahasında 10 kuyu daha açılacak

Malatya, 2 (A. A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam beraberlerinde iktisat vekili ile maden araştırma enstitüsü müdürü ve maliyet erkânı olduğu halde bugün saat 10-15 de buraya gelmiş ve istasyonda vali, belediye parti ve halkevi başkanları ile vilâyet erkânı ve halk tarafından karşılanmıştır. Başvekilimiz trenin tevakkufu müddetince vali, belediye ve parti reisleriyle görüşmüş ve 10-30 da Erzincana müteveccihen hareket buyurmuşlardır. İktisat vekili Hüsnü Çakır ile maden tetkik ve arama enstitüsü müdürü sehrimizde kalmışlardır.

Berlin, 3 — Başvekilimizin pet-

Seçme fıkralar

Ben ehli kuburanım

Sutan Mahmut devrinde rakı içmek yasak edilir. Meşhur Bekri Mustafa Topkapı mezarlıklarından birinin içine girer ve içmeğe başlar bu arada oradan geçen zaptiyeler Bekriyi görürler ve sorarlar:

— Sen rakı içmenin yasak olduğunu bilmiyor musun?

Bekri cevap verir:

— Biliyorum amma benim dünya ile âlakam yok. Ben ehli kubur danım, der.

Tam avukat

Vaktiyle bir mahkemede bir kuyu davası görülmüştür. Tarafeyn avukatları san'atlarında mahir, çalçene adamlarmış. Sata-tlerce söylemişler. Artık reisin canı sıkılıp:

— Canım, efendim demiş, e-hemmiyetsiz bir kuyu için dava-yı bu kadar uzatmanın manası var mı? İddianızın neticesi neyse söyleyiniz.

Avukatın biri atılmış:

— Muhterem reis, demiş, mül-ekillerimizin kimler olduğunu unutuyorsunuz!..

Reis sormuş:

— Kimlerdir!
— Sütcü!..
— Sütcülikle kuyunun münasebeti nedir? der demez, avukat tebeşüm ederek:

— Aman efendim, "demiş" bunların sermayeleri bu kuyudan ibarettir.

İkinci namazında

Camiin birinde namaz kıldık-tan sonra sıra duaya gelince, cemaatten biri yüksek sesle: Allahım bana imsan ih-san eyle diye ellerini açar.

Az öteden Bektaşî kılık bir adam da, Allahım bana rakı ih-san eyle diye yüzünü sıvar. Bu duayı duyan cemaatten sinirli bir şahıs, kızıp kalkar ve Bektaşînin yanına giderek: "Behey imansız adam, böyle dua etmekten utanmıyor musun?" der. So-ğukkanlılığı bozmayan hazır cevap Bektaşî de: "Ne yapayım, o imanın şüphe edip Allah'tan iman istiyor. Bense imanın em-nim, yalnız bu akşamlık rakım yok, onu istiyorum, der.

1940
senesinde
âbidelerimiz

kaç yaşında

Semtinizdeki âbidenin kaç yaşında olduğunu biliyormusunuz?

1

AGACAMII — 343 yaşında (Beyoğlu'nda anacadededir. Galatasaray ağalarından Hüseyin ağa tarafından yaptırılmıştır. Bahçedeki aşduran Mimar Büyük Sinan'ın eseridir.)

ALAYKÖŞKÜ — 462 yaşında (Bu tarih tahminidir. Yeni sarayın karasuları bu tarihte ve Fatih zamanında yapıldığı için, tarihçilerimiz köşkün de bu tarihte yapıldığını kabul ediyorlar. Alayköşkü, Gülhaneparkının kapısı kögesindeve Adli tip müessesesinin karşısındadır.)

ATIKALI PAŞA CAMII — 443 yaşında (Çenberlitaşın biraz ilerisindedir. İkinci Beyazıtın sadrazamlarından Tavaşi Ali Paşa yaptırmıştır.)

AYAZMA CAMII — 180 yaşında (Üçüncü Mustafa tarafından yaptırılmıştır. Üsküdar'dadır.)

AYAZMA ÇEŞMESİ — 180 yaşında (Üsküdar'da Ayazma camii'nin avlusundadır. Üçüncü Mustafa tarafından yaptırılmıştır.)

AZAPKAPI CAMII — 363 yaşında (Tersane kapısının ilerisindedir. Sokullu Mehmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Mimar Koca Sinan'dır.)

AZAPKAPI ÇEŞME VE SEBİLİ — 203 yaşında (Unkapanı köprüsünün Beyoğlu tarafındaki başında ve Sokullu Camii'nin arkasındadır. Birinci Sultan Mahmud'un anası Salih Sultan yaptırmıştır.)

BABİALIKIPISI — 97 yaşında (Alayköşkünün karşısındaki kapı.)

BABİHÜMAYON — 462 yaşında (Ayasofya müzesinin arkasında ve Üçüncü Ahmet türbesinin karşısındadır. Fatih İkinci Mehmet tarafından yaptırılmıştır.)

BALİ PAŞA CAMII — 436 yaşında (Hırkışerifte Hüseyin Paşa türbesi caddesindedir. İkinci Beyazıtın damadı Balı Paşayaptırmıştır.)

BAMYA ÂBİDESİ — 759 yaşında (Topkapı sarayından Gülhane hastahanesine inen yolun solundadır. Eskiden burada Amasya Yenicerilerinin Bamya ocağı vardı. Âbidenin tepesinde bir bamyası vardır.)

BEREKET ZADE ÇEŞMESİ — 208 yaşında (Galatakölesinin önündeki sokağın içinde ve Bereketzade camii'nin yanındadır. Birinci Mahmud'un Şikrî evvel defterdarı Mehmet efendi yaptırmıştır.)

BEYAZIT CAMII — 440 yaşında (Halil Tihem bey "Camileri" adlı kitabında camii'nin mimarının Hayrettin olduğunu söylüyor. "İstanbul âbideleri" ise buna dair bir kayıt yoktur.)

BEYAZIT KULESİ — 112 yaşında (İkinci Maamut zamanında yaptırılmıştır.)

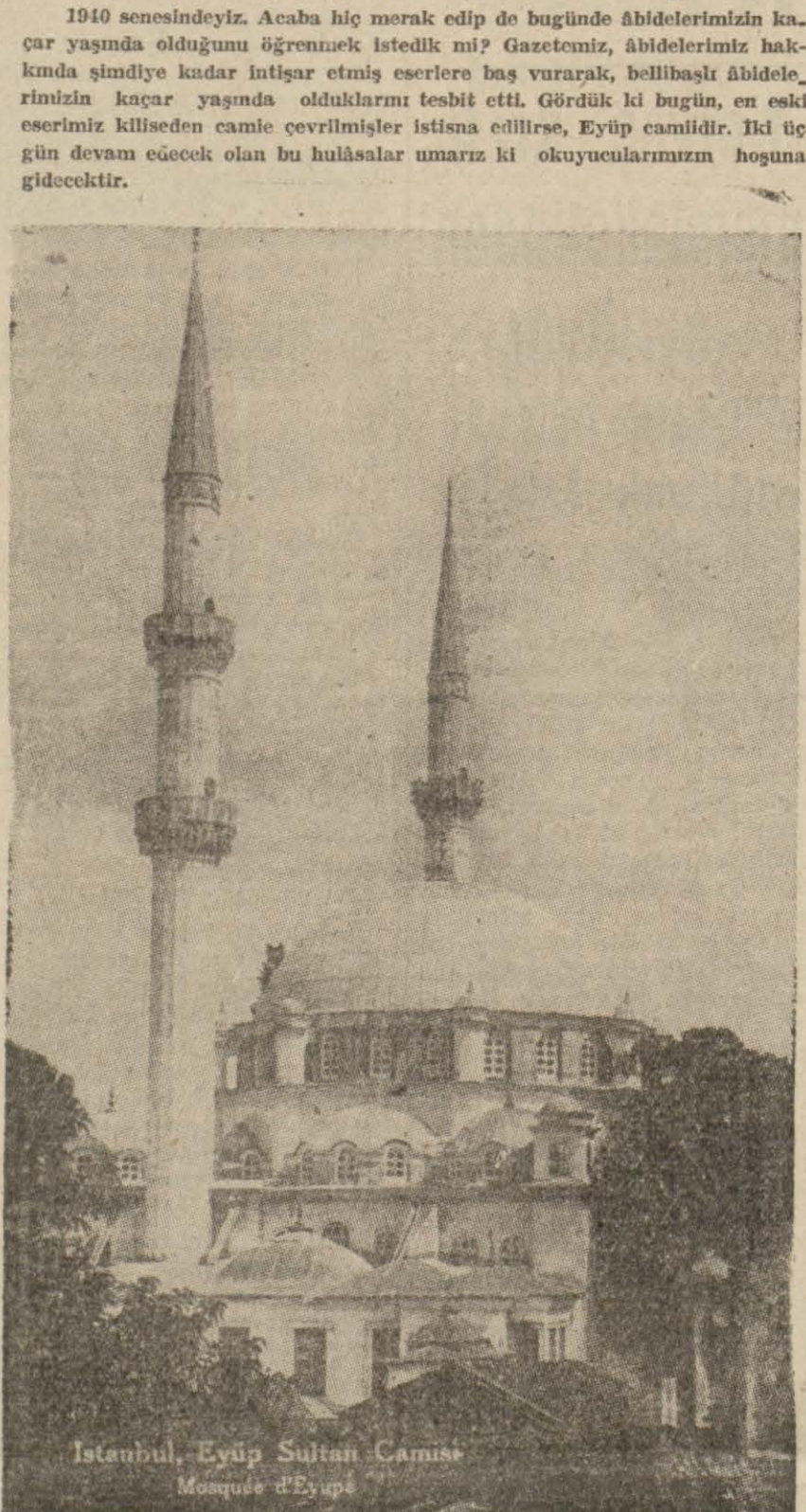
BİRİNCİ MAHMUT ÇEŞMESİ — 192 yaşında (Fatih'te İskender Paşa camii'nin karşısındadır. Birinci Mahmut yaptırmıştır.)

CERRAH PAŞA CAMII — 347 yaşında (Aksaraydan kendi adıyla anılan mahalleye giderken sol taraftadır. Üçüncü Mehmedin sadrazamlarından Cerrah Mehmet Paşa yaptırmıştır. Mimar Davut ağadır.)

CIHANGİR CAMII — 381 yaşında (Kanunî Sultan Süleyman yaptırmıştır. Mimar Koca Sinan'dır.)

ÇİNİLİ CAMII — 300 yaşında (Üsküdar'da eski Valde camii'nin yukarısındadır. Mahpeyker yani Kösem Sultan yaptırmıştır.)

ÇİNİLİ KÖŞK — 463 yaşında (Topkapı sarayında eski eserler müzesinin karşısındadır. Köşkün planını bizzat Fatih İkinci Mehmet hazırlamış ve Türk san'atkarları yapmıştır.)



Istanbul, Eyüp Sultan Camii
Mosque of Eyüp

DAVUT PAŞA CAMII — 455 yaşında (Silivrikapısı caddesi üzerindedir. Fatih Mehmedin vezirlerinden ve İkinci Beyazıtın sadrazamlarından Deraviş Davut paşa yaptırmıştır.)

DOLMABAĞÇE CAMII — 87 yaşında (Bezm Âlim Sultan yaptırmıştır.)

ESKİ VALDE CAMII — 357 yaşında (Üsküdar'da Toptaşında'dır. Nurbano Sultan yaptırmıştır. "Hadikatülcemi" ile Mösyo Mamborun İstanbul'a ait eserlerinde, ve Halil Ethem bey "Camileri" kitabında camii'nin mimarının Davut Ağa olduğunu söylüyorlar. Fakat bu iddia yanlıştır. Eski Valde camii'nin mimarı Koca Sinan'dır. Saiye dikte ettirdiği "Tezkeretübbünyan" adlı eserin de tasrih ediyor. (Sayfa: 35, 36, 39 ve 44).

FATİH CAMII — 169 yaşında (Bugün mevcut olan cami Fatih Mehmedin yaptırdığı bina değildir. İlk Fatih camii 1766 zelzelesinde yıkılmıştır. Bu camii'nin inşaatı 1463 tür. Mimar Sinanet. Yusuf'tur. Mimar Ayas da yardım etmiştir. Bugünkü camii'nin inşaatı üç yıl onbir ayda bitmiş 1771 de açılma töreni yapılmıştır. O tarihlerde mimarbaşı Mehmet Tahir olduğu için camii'nin planını onun yapmış olması en kuvvetli ihtimallerdendir.)

FEYZULLAH EFENDİ MEDRESESİ — 240 yaşında (Fatih'te tramvay durağında şimdiki Millet kütüphanesinin bulunduğu bina. Dördüncü Mehmet, İkinci Süleyman, İkinci Mustafa zamanlarında Şeyhülislam'lık yapan Erzurumlu Feyzullah efendi yaptırmıştır.) (Devamı var)

Hikâye

Termometre tahtessıfır 68 dereceyi gösteriyordu. Çadırın içindekiler için ateşin başından ayrılmak çığırındaki hayvayı dondurmamakla müsaviydi. Çadırın ortasına, çam dallarından kalın bir zemin hazırlanmış; ve dalların üstüne hayvan postları serilmişti. Ocak kıpkızıl olduğu halde üç karış ötede sivri buz parçaları olduğu gibi duruyordu. Ocağın etrafındakiler kürklerinin içine gömülerek kadından, aşktan, fedakârlıktan bahseden hikâyeler anlatıyorlardı. Bu beyaz derili insanların arasında (Sitka) isminde bir de Hintli vardı ki, onun anlattığı hikâyeyi yazmadan geçemiyecğim.

"... Kabilemizin âdeti ıktızası ben karamı anasından babasından birçok kıymetli eşya vererek satın aldım. Onu sevmiş değildim. Fakat, uzun bir seyahata çıkacağım için bana yollarda candan arkadaşlık edecek bir kimseye ihtiyacı vardı. Köpeklerimizi kızacağımızı hazırladık. Yola çıktık. Şimale, Behrenk denizine doğru ilerliyorduk. Yolculuk gittikçe güçleşiyor; soğuk, karanlık, açlık belimizi fena halde büküyordu.

Kadınların feragati

Midelerimiz çukurlaşmağa, derimiz kemiklerimize yapışmağa başlamıştı. Geceler o kadar uzundu ki güneş ancak öğle vakti cenup ufuklarında belirip kayboluyordu. Ayaklarımızın sızısından uyuyamıyorduk. Bütün bunlara rağmen karım ağzını açıp ta en ufak bir şikâyetle bile bulunmuyor; pek büyük bir ihtiyatla kullandığımız erzağı idareye çalışıyor; sabahleyin köpekleri kızağa koşup kşamları çözüyor.

Köpekler bitkin bir hale gelmişlerdi. Halbuki konak yerine 500 mil mesafe vardı. Konağa varmadan erzak bulmamız ise imkânsızdı. Her sabah o günkü tayınımızı yarı yarıya paylaşıyorduk. Vakıa bu bir iki lokmalık bir şeydi. Fakat daha fazla da yiyemezdik. Her gün, hesapladığımız miktardan birazcık fazla yemiş olsak konak yerine varmadan açlıktan öleceğimiz yüzde yüzdü. Yollarda hiç kimseye rast gelmiyorduk. Bir gün, açlıktan ve soğuktan yüzümüz simsiyah kesilmiş bir halde inliye inliye ilerlerken, yolumuzun üstünde bir Hintli gördük. Bu adam insanlıktan çıkmış, bin zahmetle kımlıdayan bir hayalet olmuştu. Çarıklarını çoktan kaynatıp yediği

Anadoluhisarında cinayet

12

Nakleden:

ILHAMİ SAFA

— Bu karanlıkta mı?
— Bu karanlık sizin gibi şeyhirliler için perdedir. Bizim için değil...

"Abbas bizi acele harekete sevketti. Hemen develerimize atladık. Ganimetleri herkes kendi heğbesine yükletti ve Abbas benimle beraber, tesadüfen benim deveye atladı. Yolu o bildiği için biz önde gidiyorduk. Ötekiler arkada kalmıştı. Abbas, develerimizi bağlamak için fena bir yer intihap ettiğimizi, bu yolun Elciyada çıktığını, oraya yakın olduğunu söyledi. Aksi istikamete yollandığımız halde arkamızdan işittığımız sesler Abbasi telâşa düşürdü. Biraz sonra basılmıştı. Fakat en önde olduğumuz için Abbasin da mahirane idare ile bu baskından yakayı kurtardık. Arkamızda silâhlar patladığını, feryatlar koptuğunu, ateşler yakıldığını görüyorduk. Bir müddet karışık, girintili, çıkıntılı yollara dalarak izimizi kaybettik. Sonra şiddetli bir fırtınadan istifade ettik ve bin müşkülâtla Elciyat kabilesinin elinden kurtulduk. İyi ki şamdanın birini almıştık; ötekiler ne oldu? bilmiyorduk..."

"Abbasla günlerce ve gecelerce yolculuktan sonra ve birçok ölüm tehlikeleri geçirerek Kızıl denizde bir sahile geldik. Buradan bir yelkenli ile bir limana geldik. Vapura bindik; İstanbul'a geldik.

"Abbas artık bana bağlıydı. Hayatını bana borçlu olduğunu söylüyordu. Arabistandan birçok kıymetli eserler, mevzuat getirmiştim. Hele elimde küçük bir define vardı. Bu definenin bir kısmını bizim paraya çevirmek için bir dükkân açtım; bu zahiri kurtarmak içindi. Nişantaşında bir konak aldım. Karım çoktan ölmüş, kızım kolejde leylî okuyordu. Onu sahadetname alıncaya kadar mektepte bıraktım. Abbasi bütün işlerimde vekil gibi kullanarak mukellef bir hayat sürmeye başladım. Hisardaki bu köşkü satın alıncaya kadar kıymetli eşyaları buraya nakledip başına muhafız olarak Abbasi koymayı münasip gördüm. Kızım mektebi evvelki sene bitirdi ve onunla başbaşa yaşamaya başladım. Artık bütün ümidim, gayem, saadetim o idi.

Mehmet Selâmla Sabahattine gelince bunların da bin müşkülâtla kurtulup İstanbul'a geldiklerini duymuştum. Fakat ellerinde vucularında bir şey kalmamıştı. Bütün ganimetleri haydutlara vermişler; canlarını zor kurtarmışlardı. Yalnız şamdanları kurtarabildiklerini işittim.

Kızımın yanında âsûde, hayırperver, sakin bir hayat yaşarken İmam Hüveytin definesini hiç düşünmüyordum. Bir daha Arabistana gitmek, elimde kalan üç beş günlük ömrü tehlikeye düşürmek manâsızdı. Derken bir gün, bundan altı ay evvel birden, bire Mehmet Selâm çıkageldi.

Bu hazineyi herşeyi haber almıştı. Servetin miktarını bile biliyordu. Hattâ bazı kıymetli eşyaları ve bunların yerlerini de... Beni mes'ut ve rahat gördüğü için pek memnun olduğunu söyledi, tebrik etti. Kendisinin pek sıkıntı içinde olduğunu ilâve ederek Arabistanda, Elciyat baskını üzerine elinde avucunda birşeyler kalmadığını anlattı. Maamafih büyük bir hülya ve ümit olarak şamdanı muhafaza ediyordu. Ve bana bunları hamilen Elciyat yolunu tutup büyük defineye sahip olmak istediğini söyledi.

— Ya öteki şamdan?
"Diye sordum. Sabahattindeki şamdanı bahsediyordum. Selâm, Sabahattinin yerini bildiğini ve şamdanı evinden asırmak kolay olduğunu bu suretle üç şamdana sahip olunca iki kişilik bir şirket vücuda getireceğimizi, hazineyi ikimiz paylaşacağımızı anlattı. Hemen Selâmın planını anladım. Eğer ona yardım edecek olursam bu sefer de Sabahattinin başına gelecek darbe bana tevcih edilecekti. Yani Selâm, şamdanları alıp hazineye yalnız başına sahip olmak üzere yola çıkacaktı.

"Tabii bu teklifi şiddetle reddettim. Selâm, diğer taraftan Sabahattinin de aynı maksatla çalıştığını ve bir gün benim bir tehlikeye maruz kalacağımı tehdit olarak ileri sürdü. Dinlemedim. O zaman hiddetlenerek:

— Ben, dedi. Şamdanın nerede olduğunu biliyorum. Anadoluhisarındaki köşkün ne maksatla alındığını da biliyorum. Abbasi onun başına muhafız olarak koydu, değil mi? Eğer teklifi kabul etmiyorsan ben sendeki şamdanı alıncaya kadar beklerim.

"Bu adamın tehlikeli ve tehdit ifadesi kadir olduğunu biliyordum. Yalnız kendimi değil, kızımı da düşünüyordum. Bunun için zabıtamızın en zeki bir memurundan yardım istedim. Tesadüf karşına sizi çıkardı ve gene o tesadüf sizinle kızım arasında bir yakınlık vücuda getirdi..."

Burhan Şefik bütün bu macerayı dinledikten sonra bir saniye hiç cevap vermedi. Sonra:

— Artık siz Arabistandaki maceranızdan dolayı endişe edecek bir vaziyette değilsiniz. Geçmiş gitmiş... Delâli sübutiyeden eser kalmamış, oradaki cürümlerinizi kapanmıştır. Buradaki itirafınızda da bir şahit olmadığınız için benden çekinmenize mahal yoktur. Şimdi bana, gerek sizi, gerek kızımı muhafaza edebilmek üzere bu Mehmet Selâmın ölümü hakkında tafsilât verin ve bu hususta da itirafatta bulunursanız müteşekkirim olurum. — Ne biliyorsam söyledim. Gece bir silâh sesile odadan fırladım. Silâhın sizin odanızdan geldiğini anlayarak doğru dipte ki odaya koştum. Orada Abbasi, kapı önünde ve elinde silâh olduğu halde buldum. Size anlattıklarımı ondan işittim; Abbasin bana

ne derece merbut olduğunu ve aslâ yalan söylemediğini bildiğim için... Mehmet Selâmın, şamdanı almak üzereyken öldürüldüğüne zerre kadar şüphem yok...

— Biraz evvel, şu doktor Ahmet Şemsettinin karşısındaki hâl ve hareketinizden sizin ondan şüphelendiğinizi anladım. Neden şüphelendiniz?

— Pek emin değilim ama Ahmet Şemsettin ismindeki bu zat belki de Sabahattindir.

— Acaba biraz evvel gösterdiğiniz tehdit mektubunu da yazan bu zat mıdır?

— Pek mümkün ve muhtemeldir. Bu tehdide karşı ne yapacağız?

— Kızınıza karşı hazırlanan suikastı karşılamak üzere ne yapacağımızı bu akşam, vaktinden evvel size haber veririm. Düşüneyim de...

O sırada telefon çalıyordu. Mustafa Nazmi efendi telefonu açtı; sonra Burhana uzatarak:

— Sizi istiyorlar, Burhan bey! dedi.

Müdüriyetten Burhan Şefiğe istediği malumatı veriyorlardı.

Fakat bu malumat pek zavıftı: Mehmet Selâm, İstanbul tarafında fakir bir hayat sürüyor, hiç bir işi yok. Maamafih kötülüğü de görülmemiştir. Yalnız son aylarda borsa oyunlarına girişmiş ve beş on kuruş kazanmıştı.

Doktor Şemsettin gelince sıhhiye müdüriyetinde böyle bir doktorun ismi mukayyetti. Fakat bu kayıt çoktan silinmişti. Birçok seneler evvel doktor Ahmet Şemsettin ortadan kaybolmuştu.

Bir müddet sonra Burhan Şefik maktûlün cesedi üstünde trbbir adlinin raporuna muttali oldu. Bu raporda Ahmet Şemsettinin iddialarını teyit ediyordu.

(Devamı var)

Oyun



20 saniye zarfında resimde görülen kalemlerin hangisinin daha uzun olduğunu söyleyebilir misiniz?

Dünkü birleştirme oyunu:

- 1 — Evet
- 2 — Evet
- 3 — Hayır.
- 4 — Evet
- 5 — A ve C.

Günlük bulmaca

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

SOLDAN SAĞA:

1 — Hacı olan (iki kelime). 2 — Telefon makinesinin kısımlarından, garibe. 3 — Ters çevirirseniz "adale, te uygunsuz" olur, yarısan. 4 — "Tesis eden" in tersi, herşey onun içine konur, nota. 5 — Defa, doktorluk. 6 — Bir hayvan, eski Çek Cumhuriyetinin yarıcı. 7 — Yeşilmağa karanlık bir su, yükseklik. 8 — Kur'an'da isim geçen bir kış, birşeyin derinliğinin nihayeti. 9 — Zamanın bir kısmının tersi, yadeden. 10 — Zorla alınan vergi, pratik. 11 — Bir şeyin üzerinde boydan boya kesilmiş bir yer açılarak.

YUKARIDAN AŞAĞI:

1 — Yalandan oluyarak. 2 — Hıyanet, peder. 3 — Alet, uzaktaki bir şeyi göstermek için kullanılır, güzel sanat. 4 — Bir çeşid elyaz, bir istima vastası mütehasısı. 5 — Kadın, uğurlu. 6 — Akıllı değil. 7 — Acaiplik, cemî edatı. 8 — Bir daveti kabul, bir oyun. 9 — Düz ve yukarıya doğru gergin, bir küçük hayvan. 10 — Muhammed Peygamberin amcası. 11 — Otlar (cemî), Yugoslavyada bir şehir.

8 Numaralı bulmacanın halledilmiş şekli:

Soldan sağa:

1 — Kerem eden. 2 — İcap eden, ba. 3 — Rey, Sakiler. 4 — Alevi, Sa. da. 5 — G, Tarifeler. 6 — Ey, Helâ, Ellâ. 7 — Taziyet, L. 8 — İkame, a. cemî. 9 — Raf, Ran, Rab. 10 — Ele giren, La. 11 — Nara, İtiyat.

(Yören: C. E.)